

รายละเอียดของหลักสูตร
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา   มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา   คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อหลักสูตร

รหัสหลักสูตร   : 25450051101974
ภาษาไทย   : หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต
ภาษาอังกฤษ   : Master of Social Work Program

2. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ภาษาไทย   ชื่อเต็ม   สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต
                     ชื่อย่อ   สส.ม.
ภาษาอังกฤษ   ชื่อเต็ม   Master of Social Work
                     ชื่อย่อ   M.S.W

3. วิชาเอก (ถ้ามี)

-ไม่มี-

4. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร   39   หน่วยกิต

5. รูปแบบของหลักสูตร

5.1 รูปแบบ

หลักสูตรระดับปริญญาโท ศึกษา 2 ปี

5.2 ภาษาที่ใช้

จัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาไทยเป็นหลัก และใช้ภาษาอังกฤษในกรณีที่มีผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศมาบรรยายหรือแลกเปลี่ยนทางวิชาการ เอกสารและตำราเป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

5.3 การรับเข้าศึกษา

รับทั้งนักศึกษาไทยและนักศึกษาต่างชาติที่สามารถพูด ฟัง เขียน อ่านและเข้าใจภาษาไทย สำหรับนักศึกษาพิการจะพิจารณาเป็นรายกรณี

5.4 ความร่วมมือกับสถาบันอื่น

เป็นหลักสูตรของสถาบันโดยเฉพาะ

5.5 การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว

6. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563 ปรับปรุงจากหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต พ.ศ. 2558

กำหนดเปิดสอนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2563

ได้พิจารณาถ่วงดุลโดยคณะกรรมการนโยบายวิชาการ

ในการประชุมครั้งที่ 1/2563 เมื่อวันที่ 22 เดือน มกราคม พ.ศ. 2563

ได้รับอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตรจากสภามหาวิทยาลัย

ในการประชุมครั้งที่ 2/2563 เมื่อวันที่ 24 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563

7. ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

หลักสูตรมีความพร้อมเผยแพร่ว่าเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2552 ในปีการศึกษา 2564

8. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

- 8.1 นักสังคมสงเคราะห์ / นักพัฒนาสังคม / พัฒนาการ / นักพัฒนาชุมชน
- 8.2 เจ้าหน้าที่บุคคล / เจ้าหน้าที่พัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- 8.3 นักวิชาการ / นักวิจัย / นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
- 8.4 นักบริหาร / เจ้าหน้าที่บริหาร
- 8.5 อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา

9. เลขประจำตัวประชาชน ตำแหน่งทางวิชาการ ชื่อ นามสกุล และคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ลำดับ	เลขประจำตัวประชาชน	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-นามสกุล	คุณวุฒิการศึกษา/สถาบัน/ปีการศึกษาที่จบ
1	390980114xxxx	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.	มาดี ลิ้มสกุล	สส.ด. (การบริหารสังคม) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2552) สส.ม. (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2546) สส.บ. (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2543)
2	373990020xxxx	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.	ธัญญา รุจิเสถียร ทรัพย์	กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2552) สส.ม. (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2545) สส.บ. (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2541)
3	380030002xxxx	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.	ปิ่นททัย หนูนวล	ค.ด. (พัฒนศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2560) สส.ม. (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2544) ร.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2538)

10. สถานที่จัดการเรียนการสอน

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ท่าพระจันทร์

11. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร

11.1 สถานการณ์ หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

การเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลกอันเนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) การเปลี่ยนแปลงอุตสาหกรรม 4.0 (The Fourth Industrial Revolution) การบรรลุข้อตกลงเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ 2558 (Millennium Development Goals : MDGs 2015) และเป้าหมายพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ 2573 (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) การเปิดเสรีทางการค้า บริการ แรงงาน การลงทุน การเงิน โดยมีกลไกสำคัญ เช่น เขตการค้าเสรีอาเซียน เขตการลงทุนเสรี การเปลี่ยนแปลงข้างต้นก่อให้เกิดสถานการณ์ทางสังคมที่หลากหลายขึ้น เช่น การพัฒนาเทคโนโลยีด้านคมนาคมทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานจากชนบทสู่เมือง จากประเทศหนึ่งสู่อีกประเทศหนึ่ง ทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวขยายตัว เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม รวมทั้งการครอบงำทางวัฒนธรรม แต่ในขณะเดียวกันก็เกิดพื้นที่ทางสังคมที่หลากหลายอันนำไปสู่กระบวนการต่อรองวัฒนธรรมของกลุ่มวัฒนธรรมย่อย หรือกลุ่มที่ถูกกระทำให้กลายเป็นชายขอบ

โลกสังคมไร้พรมแดนกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกพื้นที่ ส่งผลทั้งเชิงบวกและเชิงลบ โดยสังคมสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและความรู้อย่างกว้างขวางผ่านสื่อเทคโนโลยี เป็นการสร้างโอกาสทางการศึกษาให้สังคมสามารถเรียนรู้ได้จากแหล่งข้อมูลทั่วโลก และเสริมสร้างการก้าวเข้าสู่สังคมฐานความรู้อย่างสมบูรณ์ ด้วยความเคลื่อนไหวและการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็ว จึงทำให้ความหมายของอัตลักษณ์บุคคล กลุ่ม ชุมชน ที่เคยแน่นิ่ง กลับมีความหลากหลาย พัวโรน ดั้งเช่นรูปแบบของสมาชิกในสถาบันครอบครัว มีความหลากหลาย จนเกิดกฎหมายหลายฉบับเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง โดยมีเป้าหมายเพื่อให้สมาชิกในครอบครัวได้เข้าถึงสวัสดิการขั้นพื้นฐานตามสิทธิขั้นพื้นฐาน

11.2 สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

(1) การดูแลผู้สูงอายุและเด็กมากขึ้น

องค์การสหประชาชาติคาดการณ์ว่าประชากรโลกมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ประมาณ 7,851 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2568 ในจำนวนนี้มีประชากรวัยสูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป เพิ่มขึ้นร้อยละ 16 ในปี พ.ศ. 2593 ในขณะที่ประชากรวัยเด็ก อายุ 0-19 ปี มีจำนวนลดลงจากร้อยละ 39 เหลือเพียงร้อยละ 27 สำหรับประเทศไทย สถาบันวิจัยประชากรและสังคมคาดการณ์ว่าในปี พ.ศ. 2565 อัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรของไทยจะใกล้ศูนย์ และในปี พ.ศ. 2579 โครงสร้างประชากรไทยจะเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2561) โดยสาเหตุหลักของการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างประชากร เนื่องมาจากอัตราการเกิดลดลงอย่างต่อเนื่อง และอัตราการเจริญพันธุ์ต่ำกว่าระดับทดแทน ขณะที่อัตราการเสียชีวิตลดลงเนื่องจากการพัฒนาด้านสาธารณสุข แนวโน้มประชากรมีอายุเฉลี่ยที่ยืนยาวขึ้น ส่งผลให้อัตราการพึ่งพิงของประชากรโดยรวมเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 32.4 ในปี พ.ศ. 2553 เป็นร้อยละ 38.6 ในปี พ.ศ. 2573 โดยเป็นการพึ่งพิงของกลุ่มผู้สูงอายุจากร้อยละ 11.9 เป็นร้อยละ 25.1 ตามลำดับ หรืออีกนัยหนึ่ง คือ ในปี พ.ศ. 2573 จะมีสัดส่วนผู้สูงอายุ 1 คน ต่อประชากรวัยแรงงาน 4 คน จาก 10 คน ในปัจจุบัน ซึ่งหมายความว่าประชากรวัยแรงงานจะรับภาระในการดูแลผู้สูงอายุมากขึ้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลกระทบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคตอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะด้านการคลังของประเทศเพราะสังคมที่มีประชากรที่พ้นวัยทำงานจำนวนมากทำให้ฐานภาษีแคบลง ในขณะที่ภาครัฐมีความต้องการค่าใช้จ่ายด้านการรักษาสุขภาพ ค่ารักษาพยาบาล และเงินสงเคราะห์สำหรับผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจนำไปสู่การขาดดุลด้านงบประมาณ การเป็นหนี้สาธารณะ และคุณภาพของสวัสดิการสังคมในระยะยาวด้วยเช่นกัน (โครงการกิจกรรมการเชื่อมโยงงานวิจัยกับภาคนโยบาย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2553) จากสถานการณ์ดังกล่าว แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นพลังทางสังคมมีแผนย่อย เรื่องการรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุกซึ่งให้ความสำคัญกับการเตรียมคนและสังคมเชิงรุกให้คนทุกช่วงวัยตระหนักรู้ มีความรอบรู้ และความพร้อมรองรับการเป็น

สังคมสูงวัยในทุกมิติ ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสภาพแวดล้อม เพื่อให้ประชากรที่มีคุณภาพสามารถพึ่งตนเองและเป็นพลังในการพัฒนาครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศให้นานที่สุด รวมถึงส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นพลังสังคมด้วยการถ่ายทอดประสบการณ์ และภูมิปัญญาให้กับประชากรรุ่นอื่นๆ และส่งเสริมการปรับเปลี่ยนมุมมองและทัศนคติของสังคมที่มีต่อการปฏิบัติกับผู้สูงอายุ

(2) ความหลากหลายทางค่านิยม ความเชื่อ วัฒนธรรม ความเปราะบาง กลุ่มเป้าหมายในงานสวัสดิการสังคม และพื้นที่การปฏิบัติงานของศาสตร์สังคมสงเคราะห์

การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยและสังคมโลกโดยเฉพาะอย่างยิ่งกระแสสังคมในยุคดิจิทัล การก้าวข้ามขอบเขตรัฐ การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ รวมทั้งการปฏิรูปทางสังคมและกฎหมายในหลาย ๆ ด้าน ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตผู้คนทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว กลุ่ม และชุมชน การปรับตัวของงานสวัสดิการสังคมและพื้นที่การปฏิบัติงานของศาสตร์สังคมสงเคราะห์ต้องเท่าทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อจะยังคงความเป็นวิชาชีพที่ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของผู้คนในสังคมไทยเอาไว้ให้ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความสำคัญกับการดูแลส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนผู้เปราะบางกลุ่มต่าง ๆ และผู้ถูกกดขี่ทั้งหลาย

การปรับตัวของผู้ให้บริการที่เป็นปัจเจกภายใต้โครงสร้างทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ส่งผลต่อวิถีชีวิต ชุดความคิด ความเชื่อที่มีความหลากหลาย การเกิดขึ้นของสถาบัน องค์กรใหม่ ๆ ที่ขับเคลื่อนรวดเร็วเพื่อต่อกรกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เชี่ยวกราก การสร้างพื้นที่ทางสังคม องค์กรทางสังคมเพื่อร่วมขับเคลื่อนวาระทางสังคมด้วยตัวเองในรูปแบบกลุ่มที่หลากหลายเริ่มมีมากขึ้น

การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ปัญหาทั้งในระดับบุคคล กลุ่ม ชุมชน ไม่ได้ดำเนินตามระบบระเบียบเดิมอีกต่อไป พื้นที่ในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์จึงมีหลากหลายทั้งในลักษณะของพื้นที่ (setting) เชิงรูปธรรม เช่น สถานสงเคราะห์ โรงเรียน โรงพยาบาล พื้นที่เชิงนามธรรม เช่น พื้นที่บนโลกเสมือนจริง ที่มีเครือข่ายของระบบความสัมพันธ์ แต่ยากที่จะหารูปแบบความสัมพันธ์เชิงรูปธรรม ระบบความสัมพันธ์ในพื้นที่เชิงนามธรรมและรูปธรรมด้านหนึ่งก่อให้เกิดการพิทักษ์สิทธิให้เกิดความเป็นธรรมทางสังคม แต่อีกด้านหนึ่งก่อให้เกิดการกระทำรุนแรงและมีผลต่อการดำเนินชีวิตของปัจเจก ครอบครัว กลุ่ม ชุมชน ความหลากหลายของพื้นที่ที่เกิดขึ้นในสังคม ส่งผลให้พื้นที่การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์มีความหลากหลาย ดังนั้นชุดความรู้ ทักษะการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ที่มีอยู่เดิมไม่เพียงพอไม่ทันต่อการทำงานบนความเปลี่ยนแปลงข้างต้น ด้วยเหตุนี้จึงเป็นการยากที่จะระบุชุดความรู้และทักษะสำเร็จรูปในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์เพื่อการพิทักษ์สิทธิ แต่ความรู้ และทักษะกลับต้องมีความยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนได้ทันต่อสถานการณ์

บทบาทของนักสังคมสงเคราะห์จึงต้องเป็นผู้ตระหนักในความซับซ้อนของสถานการณ์ทางสังคมทั้งในมิติเชิงลึก และเชิงความเชื่อมโยง ความรู้ที่ก่อให้เกิดความเข้าใจในเหตุผลของการแสดงพฤติกรรมที่แตกต่างของผู้ให้บริการ อันก่อให้เกิดการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ให้บริการ นอกจากนี้ความสามารถ (Competency) ของนักสังคมสงเคราะห์ประการหนึ่งจึงเป็นความสามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ความปรับเปลี่ยนของความหมาย และการมองสถานการณ์ในลักษณะบูรณาการศาสตร์ เพื่อประยุกต์หรือพัฒนาเครื่องมือในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ให้มีก้าวหน้าและยืดหยุ่นตามสถานการณ์

สังคมสงเคราะห์ศาสตร์จึงเป็นศาสตร์แห่งการพิทักษ์สิทธิและสร้างพลังอำนาจให้แก่ประชาชน/ ผู้ให้บริการ โดยการปฏิบัติการร่วมกับผู้ให้บริการในการวิเคราะห์หตุการณ์ อำนาจ สถานการณ์ เงื่อนไข บริบทต่าง ๆ ที่สร้างความเป็นชายขอบให้ผู้ให้บริการ กระบวนการทำความเข้าใจร่วมในสิ่งเหล่านั้น เพื่อเผยให้เห็นปฏิบัติการของอำนาจที่สร้างความเป็นชายขอบ รวมถึงการใคร่ครวญสะท้อนคิดถึงกระบวนการที่ผู้ให้บริการถูกเบียดขับ และร่วมวิพากษ์เพื่อหาหนทางในการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ให้เกิดความเป็นธรรม และนำสู่การขยายพื้นที่การทำงานสำหรับนักสังคมสงเคราะห์ได้อย่างมีรูปธรรม ปรากฏชัดให้สังคมรับรู้บทบาท หน้าทีของงานสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ที่จะนำมาสู่การเสริมพลังอำนาจประชากรทุกกลุ่มอย่างยั่งยืน

(3) ความสอดคล้องตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา สาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ (มคอ.1)

กรอบคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตามประกาศของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สปอว.) เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตามเจตนารมณ์ วัตถุประสงค์ของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษามีมาตรฐานในการบริหารจัดการการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ จึงกำหนดให้บัณฑิตและมหาบัณฑิตมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามองค์ประกอบที่สำคัญอย่างน้อย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติข้างต้น จึงเป็นมาตรฐานการศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษาที่มีการเรียนการสอนในสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มาร่วมกันเป็นภาคีเครือข่ายทางวิชาการ โดยจัดตั้งเป็นสมาคมสภาการศึกษาและสวัสดิการสังคมไทย (สสสท.) เมื่อ พ.ศ. 2555 ซึ่งประกอบด้วย สถาบันการศึกษาที่สอนในสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ 7 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มหาวิทยาลัยเกริกมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยเป็นภาคีร่วมกันในการกำหนด “มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา สาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ (มคอ.1)” ขึ้น เพื่อมุ่งผลิตบัณฑิตให้มีจริยธรรมในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ งานสวัสดิการสังคม และงานบริการมนุษย์และสังคม มีความรู้ความสามารถในการปกป้องคุ้มครองสวัสดิภาพของประชาชน มีทักษะทางวิชาชีพที่ฝังความเป็นธรรมทางสังคมและสิทธิมนุษยชน เสริมสร้างคุณภาพชีวิต ของผู้ใช้บริการ ชุมชน และสังคม ผ่านการแทรกแซงทางสังคม รวมถึง มีการพัฒนาตนเองทางวิชาชีพและวิชาการ และมีความรับผิดชอบต่อขอบเขตของวิชาชีพและ/หรือหน้าที่ต่อสังคมโดยรวม นอกจากนี้ มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา สาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ (มคอ. 1) ได้กำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ซึ่งต้องมีความรู้ความสามารถ ทักษะการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ วิชาชีพในระดับปฏิบัติการทั่วไป (Generalist Social Work practice) โดยต้องมีจริยธรรมทางวิชาชีพในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ งานสวัสดิการสังคม บริการทางสังคม และงานบริการมนุษย์ผ่านการปฏิบัติงานอย่างเป็นวิชาชีพ มีความรู้ความสามารถในการปกป้อง คุ้มครองสวัสดิภาพของประชาชน คำนึงถึงสิทธิและประโยชน์ของผู้ใช้บริการ มีทักษะทางวิชาชีพที่ฝังความเป็นธรรมทางสังคมและสิทธิมนุษยชน ตลอดจนเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของผู้ใช้บริการ ชุมชน และสังคม ผ่านทางสวัสดิการสังคมหรือการแทรกแซงทางสังคม มีการพัฒนาตนเองทางวิชาชีพและวิชาการ และมีความรับผิดชอบต่อในงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และมีบทบาทและความรับผิดชอบต่อขอบเขตของวิชาชีพและ/หรือหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม

ภายใต้กรอบคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่กำหนด ทำให้หลักสูตรในสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ต้องจัดการเรียนการสอนเพื่อให้มหาบัณฑิตมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ใน 6 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ ด้านทักษะการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ

12. ผลกระทบจาก ข้อ 11.1 -11.2 ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

12.1 การพัฒนาหลักสูตร

ผลกระทบจากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ประกอบกับ ความก้าวหน้าทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ซึ่งส่งผลกระทบเชิงสัมพันธ์ซึ่งกันและกันดังกล่าวข้างต้น คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์พิจารณาถึงจำเป็นต้อง

ปรับปรุงหลักสูตรเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ที่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนตอบโจทย์และจัดการปัญหาต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงที่ท้าทายดังกล่าว โดยสามารถปฏิบัติงานในเชิงลึกด้วยแนวการปฏิบัติและทักษะทางสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ สามารถจัดการความรู้และเสนอแนวทางพัฒนาด้วยระเบียบวิธีการวิจัยที่น่าเชื่อถือ และกำหนดนโยบายและการบริหารงานสวัสดิการสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์ เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์สังคมที่เปลี่ยนแปลงผ่านในปัจจุบันและกำลังจะเปลี่ยนแปลงอย่างซับซ้อนในอนาคตที่ใกล้จะมาถึงนี้อย่างเท่าทันและสมดุลระหว่างมิติทางเศรษฐกิจและมิติทางสังคม

หลักสูตรมีการพัฒนาประเด็นในการเรียนการสอนที่ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และแนวทางการพัฒนาที่ควรดำเนินในอนาคต โดยดำเนินการ ดังนี้

12.1.1 กำหนดกลไกการดำเนินงาน โดยวางแผนการเรียนการสอนในระยะก่อนเข้าสู่ภาคการศึกษา จัดกิจกรรมเสริมความรู้ให้แก่ผู้เข้ารับการศึกษาใหม่ทุกคน ในลักษณะของการอบรมระยะสั้น และลงทะเบียนเรียนโดยไม่นับหน่วยกิตรวม ทั้งในประเด็นของสถานการณ์ปัญหาทางสังคม และการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ที่มีความเป็นวิชาชีพ

12.1.2 กำหนดกรอบประเด็นเนื้อหาวิชาบังคับพื้นฐาน ภายใต้การบริหารหลักสูตรของคณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตร และคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ผ่านผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญผู้ใช้บัณฑิต และคณาจารย์ในคณะ โดยกำหนดในคำอธิบายรายวิชา และวัตถุประสงค์ของรายวิชา เพื่อให้ผู้สอนใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเค้าโครงการสอนที่มีความครอบคลุม และเชื่อมโยง โดยไม่ซ้ำซ้อนกัน

12.2 ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับทิศทางการพัฒนาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในด้านการพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของสังคมและการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการศึกษาประเด็นทางสังคมและปัญหาสังคม พร้อมทั้งมุ่งเน้นการผลิตนักวิชาชีพที่ปฏิบัติงานกับประชาชนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้ด้อยโอกาสหรือผู้เปราะบางทางสังคมในมิติต่างๆ

การเข้าใจอย่างเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งทางสังคมไทย สังคมโลก และการพัฒนาการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์เชิงวิชาชีพดังกล่าวข้างต้น จึงมีผลต่อการบรรลุตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิในระดับอุดมศึกษา โดยสามารถแบ่งระดับความรู้และความชำนาญการในการปฏิบัติงาน ออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่

12.2.1 ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และสอดคล้องตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตในระดับมหาวิทยาลัย คือ GREATS ในตัวชี้วัด 2 ประการ ได้แก่ G = Global Mindset การทันโลกทันสังคม และ R = Responsibility สำนักรับผิดชอบอย่างยั่งยืน และตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตในระดับคณะ คือ EMPOWER ในตัวชี้วัด 3 ประการ ได้แก่ E = Academic Excellent มีความเป็นเลิศทางวิชาการ, O = Open-minded เปิดใจเรียนรู้สิ่งใหม่ และ W = Wisdom มีความตระหนักในภูมิปัญญาท้องถิ่น และเท่าทันต่อสังคมโลก

12.2.2 ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ด้านทักษะการปฏิบัติงานเชิงวิชาชีพ นอกจากนั้น ยังมีความสอดคล้องตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตในระดับมหาวิทยาลัย คือ GREATS ในตัวชี้วัด 3 ประการ ได้แก่ E = Eloquence ความสามารถสื่อสารอย่างสร้างสรรค์และทรงพลัง มีทักษะสุนทรีย์ะสนทนา, T = Team Leader ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ทั้งบทบาทผู้นำและบทบาททีม และ S = Spirit of Thammasat มีจิตวิญญาณความเป็นธรรมศาสตร์ เชื่อมมั่นในระบบประชาธิปไตย สิทธิ เสรีภาพ ยอมรับในความเห็นที่แตกต่าง และต่อสู้เพื่อความเป็นธรรม

รวมทั้ง มีความสอดคล้องตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตในระดับคณะ คือ EMPOWER ในตัวชี้วัด 3 ประการ ได้แก่ M = Moral ยึดมั่นในคุณธรรมและจรรยาบรรณ, P = Professional ความเป็นวิชาชีพและมืออาชีพ และ R = Respect ยอมรับความแตกต่างหลากหลาย และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

12.3 ความเกี่ยวข้องกับสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

ด้วยหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต เป็นหลักสูตรที่ได้รับการรับรองจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ตามหนังสือที่ สวสช. 0046/2561 ลงวันที่ 8 พฤษภาคม 2561 ในการประเมินหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อรับรองมาตรฐานทางวิชาชีพของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ด้าน ที่ผ่านมา ผลการประเมิน จาก 51 ตัวชี้วัด ผ่าน 49 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 96.08 (คะแนนเต็มร้อยละ 100) มีรายละเอียด ดังนี้

1. สมรรถนะหลัก (Core Competencies) (ผลการประเมิน ผ่าน)

ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ ได้แก่

สมรรถนะที่ 1 : ความสามารถในการประยุกต์ใช้ปรัชญาทางสังคมสงเคราะห์ และจรรยาบรรณทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติงาน การสื่อสาร และการตัดสินใจอย่างเป็นวิชาชีพ

สมรรถนะที่ 2 : ความตระหนักรู้และสามารถปฏิบัติงานกับกลุ่มเป้าหมาย และบริบทที่มีความแตกต่างหลากหลาย

สมรรถนะที่ 3 : ส่งเสริมหลักสิทธิมนุษยชน และความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจและสังคม

สมรรถนะที่ 4 : ความสามารถในการวิจัยทางสังคมสงเคราะห์ การวิจัยเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงาน การวิจัยจากการปฏิบัติงาน

สมรรถนะที่ 5 : ความสามารถในการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายและการพัฒนานโยบาย

สมรรถนะที่ 6 : ความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพ ประเมินและวินิจฉัยทางสังคม ปฏิบัติงาน ติดตามและประเมินผลบุคคล ครอบครัว กลุ่ม องค์กร และชุมชน

หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ควรให้ความสำคัญกับสมรรถนะที่ 1, 4, 5 และ 6 เพื่อให้สอดคล้องกับระดับความรู้ การบริหารจัดการทางสังคมสงเคราะห์ และการใช้งานวิจัยเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์วิชาชีพในทุกๆระดับ

2. จรรยาบรรณทางวิชาชีพ (Professional Ethics) (ผลการประเมิน ผ่าน 9 ตัวชี้วัด จาก 10 ตัวชี้วัด)

3. ความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (Academic & Professional Knowledge) (ผลการประเมิน ผ่านทุกตัวชี้วัด (16 ตัวชี้วัด))

4. ทักษะทางวิชาชีพ (Professional Skills) ประกอบด้วย ทักษะการประยุกต์ใช้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ (ผลการประเมิน ผ่าน 18 ตัวชี้วัด จาก 19 ตัวชี้วัด)

5. การฝึกปฏิบัติทางสังคมสงเคราะห์ (Filed Practicum) (ผลการประเมินทุกตัวชี้วัด (6 ตัวชี้วัด))

ทั้งนี้ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ได้ให้ข้อคิดเห็นต่อหลักสูตรฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2558) ดังนี้

1) ควรพิจารณาการเพิ่มเติมทักษะในการนิเทศงานเพื่อให้เป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการมากขึ้น

2) หลักสูตร ควรเน้นย้ำในเอกสารแนวการสอน (course outline) ที่ระบุเป้าหมายของสมรรถนะที่ต้องการ ให้บรรลุในแต่ละรายวิชาให้ชัดเจน เพื่อนำไปสู่การวัดผลการเรียนรู้ได้สอดคล้องกัน

จากองค์ประกอบสำคัญ 5 ด้าน เพื่อรับรองมาตรฐานทางวิชาชีพ และข้อเสนอแนะจากสภาวิชาชีพข้างต้น จึงได้นำมาเป็นแนวทางหนึ่งในการปรับปรุงหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563)

13. ความสัมพันธ์ (ถ้ามี) กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในวิทยาลัย/ คณะ/ ภาควิชาอื่น (เช่น รายวิชาที่เปิดสอนเพื่อให้บริการวิทยาลัย/ คณะ/ ภาควิชาอื่น หรือต้องเรียนจากวิทยาลัย/ คณะ/ ภาควิชาอื่น)

13.1 รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนโดยวิทยาลัย/ คณะ/ ภาควิชา/ หลักสูตรอื่น

- ไม่มี -

13.2 รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนให้วิทยาลัย/ คณะ/ ภาควิชา/ หลักสูตรอื่นต้องมาเรียน

เปิดโอกาสให้นักศึกษาหลักสูตร/ คณะอื่นที่สนใจ ได้เข้ามาเรียนได้โดยต้องได้รับการอนุมัติจากอาจารย์ประจำวิชา คณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตรและคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิตก่อน

13.3 การบริหารจัดการ

การบริหารจัดการกรณีที่นักศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต ไปเรียนรายวิชาในหลักสูตรอื่น คือ คณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตรและคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต จะเป็นผู้พิจารณารายวิชานั้น ๆ ว่ามีความเหมาะสม สอดคล้องกับสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์หรือไม่ จากนั้นจะประสานไปที่คณะต้นสังกัดของหลักสูตรนั้น ๆ เพื่อขออนุมัติให้นักศึกษาลงทะเบียนเรียน ส่วนกรณีที่นักศึกษาหลักสูตรอื่น จะมาเรียนในรายวิชาสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ จะต้องได้รับการพิจารณาอนุมัติจากคณะต้นสังกัด คณะกรรมการบริหารหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต และอาจารย์ประจำวิชา

ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

1. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.1 ปรัชญา

องค์ความรู้ในศาสตร์ทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มีทักษะทางวิชาชีพและจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม เสริมสร้างคุณภาพผู้ปฏิบัติงาน นักวิจัย และผู้บริหารงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม เพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม

ความสำคัญ

หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต ถือเป็นอัตลักษณ์สำคัญของการเรียนการสอนด้านสังคมสงเคราะห์ ของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เนื่องจากเป็นหลักสูตรที่เปิดการเรียนการสอนมายาวนาน ตั้งแต่ พ.ศ. 2504 โดยมีความมุ่งหวังให้เนื้อหาหลักสูตรปริญญาโทมีเนื้อหาทางด้านวิชาด้านการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ให้ลึกซึ้งมากขึ้น และให้ผู้เรียนมีความรู้ในภาควิชาการและประสบการณ์ภาคสนามอย่างเข้มข้น

หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต ได้มีการพัฒนาปรับปรุงทั้งโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การศึกษาด้านสังคมสงเคราะห์ศาสตร์สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบททางสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างป็นพลวัต ยิ่งไปกว่านั้น ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. 2556 โดยการรับรองจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ที่จะรับรองปริญญาของสถาบันต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการสมัครเป็นสมาชิกตามมาตรา 10 (2) นั้น มหาบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์

จะมีคุณสมบัติที่จะขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. 2556 ด้วย จึงถือว่าหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิตเป็นหลักสูตรที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์โดยตรง

1.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรมีลักษณะดังนี้

1. มีความตระหนักในความแตกต่างและศักดิ์ศรีคุณค่าของมนุษย์ทุกคน และมีศักยภาพในการเข้าใจ เข้าถึง และสามารถปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาให้บุคคลมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีตามหลักสิทธิมนุษยชน
2. มีความรู้ ความสามารถทางวิชาการ ผ่านการประมวล สังเคราะห์เรียบเรียงจนเกิดเป็นองค์ความรู้ที่สามารถบูรณาการและนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นต่อบุคคล ครอบครัว กลุ่ม ชุมชน ท้องถิ่น สังคม
3. มีทัศนคติ และทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ การวิจัย การบริหารงานและนโยบายด้านสวัสดิการสังคม เพื่อปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาเครื่องมือในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมที่ได้มาตรฐานในการปฏิบัติงานและอย่างเป็นวิชาชีพ บนพื้นฐานความเป็นธรรมทางสังคม

2. แผนพัฒนาปรับปรุง คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จครบถ้วน ภายใน 5 ปี

การพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
<p>1) การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์สังคมปัจจุบัน และเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร</p> <p>2) ติดตามการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องในด้านสังคม ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อหลักสูตร และเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา</p> <p>3) การติดตามผลการนำหลักสูตรไปใช้</p>	<p>1) ทบทวนหลักสูตรการเรียนการสอน รวมทั้งการศึกษาเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร และเนื้อหาหลักสูตรที่ใกล้เคียง</p> <p>2) จัดสัมมนา/กิจกรรมเพื่อพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน และการประกันคุณภาพหลักสูตร</p> <p>3) การประเมินผลหลักสูตรและสร้างช่องทางในการรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>1) ผลประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณภาพของมหาบัณฑิต</p> <p>2) ทบทวนผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอนในแต่ละภาคการศึกษา ไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของรายวิชาที่เปิดสอน</p> <p>3) ผลประเมินการจัดสัมมนา/กิจกรรมของผู้เรียน</p> <p>4) ผลการดำเนินงาน การทบทวนและปรับปรุงการเรียนการสอน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ผ่านการประชุมของคณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตร และคณะกรรมการบริหารหลักสูตร</p>

ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร

1. ระบบการจัดการศึกษา

1.1 ระบบ

ใช้ระบบการศึกษาแบบทวิภาค โดย 1 ปีการศึกษา จะแบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ 1 ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ และเปิดภาคฤดูร้อน โดยใช้เวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 6 สัปดาห์ แต่ให้เพิ่มชั่วโมงการศึกษาในแต่ละรายวิชาให้เท่ากับภาคปกติ

1.2 การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

มีการจัดการศึกษาในภาคฤดูร้อน ทั้งก่อนเปิดภาคการศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2

1.3 การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

ไม่มี

2. การดำเนินการหลักสูตร

2.1 วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน

นอกวันเวลาราชการ โดยเรียนวันเสาร์และวันอาทิตย์ เวลา 09.00 - 16.00 น.

ภาคการศึกษาที่ 1 เดือนสิงหาคม - ธันวาคม

ภาคการศึกษาที่ 2 เดือนมกราคม - พฤษภาคม

ภาคฤดูร้อน เดือนมิถุนายน - กรกฎาคม

2.2 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาต้องเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 22-23 ดังนี้

ข้อ 22 นักศึกษาต้องมีคุณสมบัติทั่วไปและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

- (1) สำเร็จการศึกษาชั้นต่ำตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดหลักสูตร
- (2) ไม่เป็นผู้ป่วยหรืออยู่ในสภาวะที่จะเป็นอุปสรรคร้ายแรงต่อการศึกษา
- (3) ไม่เป็นผู้ประพฤติผิดศีลธรรมอันดีหรือมีพฤติกรรมเสื่อมเสียอย่างร้ายแรง
- (4) ต้องไม่เคยถูกตัดชื่อออกจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นเพราะมีความผิดทางวินัย

ภายในระยะเวลา 10 ปี ก่อนการสมัครเข้าเป็นนักศึกษา

นอกจากคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่ง ผู้ซึ่งจะเข้าศึกษาในหลักสูตรการศึกษาใด ต้องมีคุณสมบัติเฉพาะตามข้อกำหนดหลักสูตรที่เข้าศึกษาและตามประกาศมหาวิทยาลัยว่าด้วยการรับเข้าศึกษาด้วย

ข้อ 23 การกำหนดคุณสมบัติตาม ข้อ 22 (1) ในข้อกำหนดหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

และมีคุณสมบัติ คือ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีจากสถาบันการศึกษาในประเทศ หรือต่างประเทศ ซึ่งสภามหาวิทยาลัยรับรองวิทยฐานะ

การคัดเลือกผู้เข้าศึกษา

1) ผู้เข้าศึกษาต้องสอบข้อเขียน และสอบสัมภาษณ์ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบวิธีการคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

2) ผู้เข้าศึกษา ต้องส่งผลทดสอบภาษาอังกฤษ TU-GET หรือ TOEFL หรือ IELTS (ผลการสอบต้องไม่เกิน 2 ปี นับถึงวันสมัคร)

3) เงื่อนไขอื่นๆ ให้เป็นไปตามประกาศรับสมัครบุคคลเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ และ/หรือคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

2.3 ปัญหาของนักศึกษาแรกเข้า

หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต จะเปิดรับผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี
ในทุกสาขา ดังนั้น ปัญหาที่พบคือ เป็นนักศึกษาที่ไม่ได้จบปริญญาตรีทางสังคมสงเคราะห์ส่วนมากจึงไม่มี
พื้นความรู้ด้านสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม

2.4 กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ ข้อจำกัดของนักศึกษาในข้อ 2.3

ปัญหานักศึกษาแรกเข้าที่ประสบปัญหาไม่มีพื้นความรู้ด้านสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม ซึ่งเป็น
ความรู้ที่จำเป็นในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษานั้น คณะฯ ได้ดำเนินการแก้ไขโดยกำหนดให้นักศึกษารับการอบรม
ระยะสั้นเพื่อปรับพื้นความรู้ในภาคฤดูร้อนก่อนเปิดการศึกษาในภาคที่ 1 ปีการศึกษาที่ 1 หรือจัดรายวิชาเสริมความรู้
จำนวน 1 หน่วยกิต ให้เรียนเป็นวิชาแรกสำหรับทุกคน

2.5 แผนการรับนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ 5 ปี

ในแต่ละปีการศึกษาจะรับนักศึกษาปีละ 50 คน

จำนวนนักศึกษา	จำนวนนักศึกษาแต่ละปีการศึกษา									
	2563		2564		2565		2566		2567	
	แผน ก แบบ ก 2	แผน ข	แผน ก แบบ ก 2	แผน ข	แผน ก แบบ ก 2	แผน ข	แผน ก แบบ ก 2	แผน ข	แผน ก แบบ ก 2	แผน ข
ชั้นปีที่ 1	30	20	30	20	30	20	30	20	30	20
ชั้นปีที่ 2	-	-	30	20	30	20	30	20	30	20
รวม	30	20	60	40	60	40	60	40	60	40
คาดว่าจะจบ การศึกษา	-	-	30	20	30	20	30	20	30	20

2.6 งบประมาณตามแผน ใช้งบประมาณ ดังนี้

งบประมาณ	งบประมาณปี 2564	งบประมาณปี 2565	งบประมาณปี 2566
งบบุคลากร			
หมวดเงินเดือน		481,520.00	500,880.00
หมวดค่าจ้างประจำ	462,930.00	-	-
งบดำเนินการ			
หมวดค่าตอบแทน	277,900.00	895,400.00	1,552,560.00
หมวดค่าใช้สอย	195,280.00	932,880.00	1,184,240.00
หมวดค่าวัสดุ	90,000.00	210,000.00	234,000.00
หมวดสาธารณูปโภค	-	-	-
หมวดเงินอุดหนุน	762,900.00	1,725,400.00	2,128,800.00
หมวดสวัสดิการ	-	-	-
หมวดรายจ่ายอื่นๆ	-	-	-
งบลงทุน			
หมวดครุภัณฑ์	-	-	-
รวม	1,789,010	4,245,200.00	5,600,480.00

นักศึกษา	50 คน	100 คน	150 คน
ค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษาต่อปี	35,780	42,452	37,340
	38,524		

การบริหารจัดการเป็นโครงการบริการการศึกษา (เพื่อรับปริญญา) (โครงการพิเศษ)

2.7 ระบบการศึกษา

- แบบชั้นเรียน
- แบบทางไกลผ่านสื่อสิ่งพิมพ์เป็นหลัก
- แบบทางไกลผ่านสื่อแพรมภาพและเสียงเป็นสื่อหลัก
- แบบทางไกลทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อหลัก (E-learning)
- แบบทางไกลทางอินเทอร์เน็ต
- อื่นๆ (ระบุ)

2.8 การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชา และการลงทะเบียนเรียนข้ามมหาวิทยาลัย

เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 42-45 และประกาศมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรื่อง การลงทะเบียนเรียนข้ามหลักสูตรและการลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2560 ซึ่งในหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563) มีการเทียบโอนรายวิชากับหลักสูตรอบรมของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เรื่อง “โครงการการพัฒนาศักยภาพด้านความรู้ ทักษะ และจรรยาบรรณแก่ผู้ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์เพื่อการพัฒนากลุ่มเป้าหมายทางสังคมอย่างบูรณาการ (หลักสูตรกลาง)” ดังนี้

2.8.1 วิชา สค.609 ปรัชญา แนวคิดและการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม (1 หน่วยกิต) เทียบโอนกับประเด็นเนื้อหาของการอบรมในหลักสูตร “โครงการพัฒนาศักยภาพฯ” ได้แก่

- สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ส่งผลต่อบริบทการทำงานสังคมสงเคราะห์
- หลักการและวิธีการทำงานทางสังคมสงเคราะห์ กระบวนการและขั้นตอนการทำงานทางสังคมสงเคราะห์ ทักษะพื้นฐานในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์
- กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์
- การปฏิบัติงานสหวิชาชีพกับการบูรณาการการทำงาน
- การให้การปรึกษา
- การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์แบบบูรณาการ : กรณีศึกษาต่าง ๆ

2.8.2 วิชา สค.602 แนวคิดและทฤษฎีสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม (3 หน่วยกิต) เทียบโอนกับประเด็นเนื้อหาของการอบรมในหลักสูตร “โครงการพัฒนาศักยภาพฯ” ได้แก่

- รัฐสวัสดิการ : สิทธิที่มนุษย์พึงได้รับจากสังคม
- สังคมสงเคราะห์ในฐานะวิชาชีพที่ทำงานกับมนุษย์
- แนวคิดพื้นฐานด้านสวัสดิการสังคมและทฤษฎีพื้นฐานสำหรับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์
- เทคนิคการทำงานสังคมสงเคราะห์กับกลุ่มเป้าหมายที่ยากและซับซ้อน
- การทำงานกับกลุ่มเป้าหมายด้านจิตเวชเด็ก และจิตเวชผู้ใหญ่
- บูรณาการการใช้เครื่องมือสำหรับการปฏิบัติงาน
- การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ชุมชน
- สาระสำคัญจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์สู่ผู้ประกอบการวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต
- แนวทางการเขียนรายงานการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์

(รายละเอียด ในภาคผนวก 4)

3. หลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน

3.1 หลักสูตร

3.1.1 จำนวนหน่วยกิตรวมและระยะเวลาศึกษา

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 39 หน่วยกิต

ระยะเวลาศึกษา

หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต เป็นหลักสูตรไม่เต็มเวลา นักศึกษาต้องใช้ระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตรอย่างน้อย 4 ภาคการศึกษาปกติ และอย่างมากไม่เกิน 14 ภาคการศึกษาปกติ

3.1.2 โครงสร้างหลักสูตร

3.1.2.1 แผน ก แบบ ก2 (ศึกษารายวิชา และทำวิทยานิพนธ์)

1) วิชาเสริมความรู้	1 หน่วยกิต (ไม่นับหน่วยกิต)
2) วิชาแกน (บังคับ)	12 หน่วยกิต
3) วิชาเฉพาะวิธีวิทยา	6 หน่วยกิต
4) วิชาการฝึกภาคปฏิบัติ	9 หน่วยกิต
5) วิทยานิพนธ์	12 หน่วยกิต

3.1.2.2 แผน ข (ศึกษารายวิชาและการค้นคว้าอิสระ)

1) วิชาเสริมความรู้	1 หน่วยกิต (ไม่นับหน่วยกิต)
2) วิชาแกน (บังคับ)	12 หน่วยกิต
3) วิชาเฉพาะวิธีวิทยา	6 หน่วยกิต
4) วิชาบังคับเลือก	6 หน่วยกิต
5) วิชาการฝึกภาคปฏิบัติ	9 หน่วยกิต
6) การค้นคว้าอิสระ	6 หน่วยกิต

3.1.3 รายวิชาในหลักสูตร

รายวิชาในหลักสูตรประกอบด้วย อักษรย่อ 2 ตัว และเลขรหัส 3 ตัว โดยมีความหมายดังนี้
อักษรย่อ สค./SW หมายถึงอักษรย่อของสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
เลขรหัสในหลักสูตรประกอบด้วย 3 หลัก และมีความหมายดังนี้

เลขหลักหน่วย	0	หมายถึง	วิชาเสริมความรู้
	1-9	หมายถึง	ลำดับรายวิชา
เลขหลักสิบ	0	หมายถึง	วิชาแกน
	1	หมายถึง	วิชาเฉพาะวิธีวิทยาสังคมสงเคราะห์คลินิก
	2	หมายถึง	วิชาเฉพาะวิธีวิทยาการวิจัยทางสังคมสงเคราะห์
	3	หมายถึง	วิชาเฉพาะวิธีวิทยาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม
	4-6	หมายถึง	วิชาบังคับเลือก (สำหรับแผน ข)
	7	หมายถึง	วิชาฝึกภาคปฏิบัติ
	8	หมายถึง	วิชาการค้นคว้าอิสระ
	9	หมายถึง	วิชาเสริมความรู้
เลขหลักร้อย	6	หมายถึง	วิชาการระดับปริญญาโท
	7	หมายถึง	วิชาการปริญญาโทระดับสูง
	8	หมายถึง	วิทยานิพนธ์

3.1.3.1 วิชาเสริมความรู้ (สำหรับนักศึกษาทุกคน) (ไม่นับหน่วยกิต)

สค.690 ปรัชญา แนวคิด และการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม 1 หน่วยกิต

SW 690 Philosophy, Concept and Practice in Social Work and Social Welfare

3.1.3.2 วิชาแกน 12 หน่วยกิต นักศึกษาทุกคนจะต้องศึกษาวิชาบังคับ 4 วิชา จำนวน 12 หน่วยกิต

ดังต่อไปนี้

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต (บรรยาย-ปฏิบัติ-ศึกษาด้วยตนเอง)
สค. 601	พฤติกรรมมนุษย์ในสภาวะแวดล้อมทางสังคม	3 (3-0-9)
SW 601	Human Behavior in Social Environment	
สค. 602	แนวคิดและทฤษฎีสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม	3 (3-0-9)
SW 602	Concepts and Theory of Social Work and Social Welfare	
สค. 603	ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม	3 (3-0-9)
SW 603	Research Methodology in Social Work and Social Welfare	
สค. 604	การสัมมนาและการสร้างองค์ความรู้ทางสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม	3 (3-0-9)
SW 604	Seminar and Knowledge-creation in Social Work and Social Welfare	

3.1.3.3 วิชาเฉพาะวิธีวิทยา นักศึกษาต้องเลือกศึกษากลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง จำนวน 6 หน่วยกิต ดังต่อไปนี้

(1) วิชาวิธีวิทยาสังคมสงเคราะห์คลินิก (Clinical Social Work)

สค. 611 การให้การปรึกษาและการบำบัดทางจิตสังคม 3 (3-0-9)

SW 611 Psychosocial Counseling and Therapy

สค. 612 การจัดการรายกรณีและการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ 3 (3-0-9)

SW 612 Case Management and Empowerment in Social Work Practice

(2) วิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางสังคมสงเคราะห์ (Social Work Research)

สค. 621 วิธีวิทยาการวิจัยทางสังคมสงเคราะห์ภายใต้กระบวนทัศน์ทางเลือก 3 (3-0-9)

SW 621 Research Methodology in Social Work based on Alternative Paradigm

สค. 622 การวิจัยเชิงปฏิบัติการในงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม 3 (3-0-9)

SW 622 Action Research in Social Work and Social Welfare

(3) วิชาวิธีวิทยาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม (Social Welfare Administration and Policy)

สค. 631 การบริหารเชิงกลยุทธ์ในงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม 3 (3-0-9)

SW 631 Strategic Management of Social Work and Social Welfare

สค. 632 การวิเคราะห์นโยบายและการวางแผนสวัสดิการสังคม 3 (3-0-9)

SW 632 Policy Analysis and Planning in Social Welfare

3.1.3.4 วิชาบังคับเลือก

เฉพาะนักศึกษาแผน ข ต้องศึกษาจำนวน 2 วิชา 6 หน่วยกิต ดังต่อไปนี้

สค. 641 แนวคิดการปฏิบัติงานกับกลุ่มเป้าหมายในงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม 3 (3-0-9)

SW 641 Practical Concept with Target Groups in Social Work and Social Welfare

สค. 642 การสร้างเครื่องมือในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม 3 (3-0-9)

SW 642 Practical-Tools Building in Social Work and Social Welfare

3.1.3.5 วิชาการฝึกภาคปฏิบัติ 9 หน่วยกิต

นักศึกษาทุกคนต้องศึกษาวิชาการฝึกภาคปฏิบัติ 2 วิชา ดังนี้

สค. 671 การฝึกภาคปฏิบัติ 1 3 (ฝึกภาคสนาม 300 ชั่วโมง ตลอดภาคฤดูร้อน)

SW 671 Field Work Practice I

สค. 672 การฝึกภาคปฏิบัติ 2 6 (ฝึกภาคสนาม 500 ชั่วโมง ตลอดภาคการศึกษา)

SW 672 Field Work Practice II

3.1.3.6 วิทยานิพนธ์ (สำหรับนักศึกษา แผน ก แบบ ก 2)

สค. 800 วิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต

SW 800 Thesis

3.1.3.7 การค้นคว้าอิสระ (สำหรับนักศึกษา แผน ข)

สค. 781 การค้นคว้าอิสระ 6 หน่วยกิต

SW 781 Independent Study

3.1.4 แสดงแผนการศึกษา

ปีการศึกษาที่ 1			
แผน ก แบบ ก 2		แผน ข	
วิชาเสริมความรู้ สค.690 ปรัชญา แนวคิดและการปฏิบัติงานสังคม สงเคราะห์และสวัสดิการสังคม ภาคเรียนที่ 1 สค.601 พฤติกรรมมนุษย์ในสภาวะแวดล้อมทางสังคม 3 สค.602 แนวคิดและทฤษฎีสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม 3 สค.603 ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม 3 มธ.005 ภาษาอังกฤษ 3 รวม 12		วิชาเสริมความรู้ สค.690 ปรัชญา แนวคิด และการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม ภาคเรียนที่ 1 สค.601 พฤติกรรมมนุษย์ในสภาวะแวดล้อมทางสังคม 3 สค.602 แนวคิดและทฤษฎีสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม 3 สค.603 ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม 3 มธ.005 ภาษาอังกฤษ 3 รวม 12	
แผน ก แบบ ก 2		แผน ข	
ภาคเรียนที่ 2 วิชาเฉพาะวิธีวิทยา (วิชาที่ 1) สค.611 การให้การปรึกษาและการบำบัดทางจิตสังคม หรือ สค.621 วิธีวิทยาการวิจัยทางสังคมสงเคราะห์ภายใต้กระบวนการค้นคว้าทางเลือก หรือ สค.631 การบริหารเชิงกลยุทธ์ในงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม 3 วิชาเฉพาะวิธีวิทยา (วิชาที่ 2) สค.612 การจัดการรายกรณีและการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ หรือ สค. 622 การวิจัยเชิงปฏิบัติการในงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม หรือ สค.632 การวิเคราะห์นโยบายและการวางแผนสวัสดิการสังคม 3 มธ.006 ภาษาอังกฤษ 3 รวม 9		ภาคเรียนที่ 2 วิชาเฉพาะวิธีวิทยา (วิชาที่ 1) สค.611 การให้การปรึกษาและการบำบัดทางจิตสังคม หรือ สค.621 วิธีวิทยาการวิจัยทางสังคมสงเคราะห์ภายใต้กระบวนการค้นคว้าทางเลือก หรือ สค.631 การบริหารเชิงกลยุทธ์ในงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม 3 วิชาเฉพาะวิธีวิทยา (วิชาที่ 2) สค.612 การจัดการรายกรณีและการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ หรือ สค. 622 การวิจัยเชิงปฏิบัติการในงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม หรือ สค.632 การวิเคราะห์นโยบายและการวางแผนสวัสดิการสังคม 3 มธ.006 ภาษาอังกฤษ 3 รวม 9	
(ภาคฤดูร้อน)			
สค. 671 การฝึกภาคปฏิบัติ 1 (300 ชั่วโมง) 3 รวม 3		สค. 671 การฝึกภาคปฏิบัติ 1 (300 ชั่วโมง) 3 รวม 3	

ปีการศึกษาที่ 2			
ภาคเรียนที่ 1		ภาคเรียนที่ 1	
สค.672 การฝึกภาคปฏิบัติ 2 (500 ชั่วโมง)	6	สค. 672 การฝึกภาคปฏิบัติ 2 (500 ชั่วโมง)	6
สค.604 การสัมมนาและการสร้างองค์ความรู้ทางสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม	3	สค. 604 การสัมมนาและการสร้างองค์ความรู้ทางสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม	3
รวม	9	รวม	9
ปีการศึกษาที่ 2			
ภาคเรียนที่ 2		ภาคเรียนที่ 2	
สค.800 วิทยานิพนธ์	9	การค้นคว้าอิสระ <u>วิชาบังคับเลือก</u>	6
		สค.641 แนวคิดการปฏิบัติงานกับกลุ่มเป้าหมายในงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม	3
		สค.642 การสร้างเครื่องมือในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม	3
นักศึกษาทั้งแผน ก แบบ ก2 และแผน ข ต้องสอบประมวลความรู้ทุกคน การสอบประมวลความรู้ ครั้งที่ 1 เดือนธันวาคม-เดือนมกราคม ครั้งที่ 2 เดือนมีนาคม-เดือนเมษายน ครั้งที่ 3 เดือนมิถุนายน-เดือนกรกฎาคม		นักศึกษาทั้งแผน ก แบบ ก2 และแผน ข ต้องสอบประมวลความรู้ทุกคน การสอบประมวลความรู้ ครั้งที่ 1 เดือนธันวาคม- เดือนมกราคม ครั้งที่ 2 เดือนมีนาคม-เดือนเมษายน ครั้งที่ 3 เดือนมิถุนายน-เดือนกรกฎาคม	
รวม	9	รวม	12
ภาคฤดูร้อน		ภาคฤดูร้อน	
สค.800 วิทยานิพนธ์	3		
รวม	3		

3.1.5 คำอธิบายรายวิชา

สค.690 ปรัชญา แนวคิด และการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม

1 หน่วยกิต

SW690 Philosophy, Concept and Practice in Social Work and Social Welfare

ปรัชญา แนวคิด ทฤษฎี หลักการ ขอบเขต กระบวนการทางสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม การวิเคราะห์ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและแนวโน้มที่มีต่อทิศทางงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม

Philosophy, concepts, theories, principles, framework, social work process and social welfare; the analysis of social changes and its trends that effects to the directions in social work and social welfare

สศ.601 พฤติกรรมมนุษย์ในสภาวะแวดล้อมทางสังคม 3 (3-0-9)

SW601 Human Behavior in Social Environment

การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสภาวะแวดล้อมทางสังคมกับพฤติกรรมมนุษย์ในบริบทสังคม ทั้งในระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว กลุ่ม ชุมชน องค์กร และสังคม เพื่อเข้าใจ ประเมินและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมนุษย์

The analysis between social environment and human behavior in all social contexts; the individual, familial, group, community, organizations and social level, to understand, assessment and change human behavior.

สศ.602 แนวคิดและทฤษฎีสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม 3 (3-0-9)

SW 602 Concept and Theory of Social Work and Social Welfare

แนวคิด ทฤษฎี หลักการพื้นฐาน และพัฒนาการของการสังคมสงเคราะห์ สวัสดิการสังคมที่สัมพันธ์กับสังคมไทย สังคมโลก การวิเคราะห์เปรียบเทียบทฤษฎี แนวคิด ความเชื่อ วัฒนธรรมอันหลากหลาย และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในปัจจุบัน อันมีอิทธิพลต่อแนวโน้มทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รวมทั้ง จริยธรรมทางวิชาชีพในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม

Concept, theory, principles and development of social work, social welfare that are related with Thai and Global Society. The comparative analysis of theory, concept, beliefs, multicultural and social change in the present which are influential to the professional trend of social work; and the professional ethics on social work practice and social welfare.

สศ.603 ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม 3 (3-0-9)

SW603 Research Methodology in Social Work and Social Welfare

ปรัชญา หลักการ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาความรู้ ระเบียบวิธีการวิจัยทั้งเชิงปริมาณเชิงคุณภาพ และเชิงผสมวิธีเพื่อการพัฒนากรอบแนวคิดและการออกแบบวิธีการวิจัยทางสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม และจริยธรรมในการวิจัย

Philosophy, principles, and concepts that are related with knowledge pursuit on quantitative, qualitative and integrated methods for developing the conceptual framework and research design in social work and social welfare; and research ethics.

สศ.604 การสัมมนาและการสร้างองค์ความรู้ทางสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม 3 (3-0-9)

SW604 Seminar and Knowledge-creation in Social Work and Social Welfare

สัมมนาเชิงบูรณาการ แนวคิด หลักการ วิธีการและแนวทางต่างๆ ในงานสังคมสงเคราะห์ วิเคราะห์ สังเคราะห์ องค์ความรู้ ประสบการณ์การปฏิบัติงานทั้งในระดับจุลภาค ระดับมัชฌิมภาค และระดับมหภาค สรุบทบทเรียน การสร้างองค์ความรู้ การนิเทศงานในการปฏิบัติงานกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานทางสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมอย่างเหมาะสม

The seminar in concepts, principles, methods and procedures integration of social work practice. Analysis and synthesis the body of knowledge and practical experiences at the micro level, the mezzo level and macro level; the lesson learn on working with all target groups, capacity-building and supervision, aiming to social work practice and social welfare development.

สศ.611 การให้การปรึกษาและการบำบัดทางจิตสังคม

3 (3-0-9)

SW611 Psychosocial Counseling and Therapy

การประเมินภาวะทางกาย-จิตใจ-สังคม ของปัจเจกบุคคลโดยคำนึงถึงปฏิสัมพันธ์กับสภาวะสังคมทุกระบบการ ออกแบบและการฝึกทักษะแนวทางการให้การปรึกษารายบุคคลและโปรแกรมการบำบัดทางจิตสังคมโดยการ ประยุกต์ใช้ฐานแนวคิดทฤษฎีที่หลากหลาย อาทิ ทฤษฎีจิตพลวัต พฤติกรรมนิยม การรู้คิดและพฤติกรรม การพัฒนา พฤติกรรม บุคลิกภาพ ทักษะทางสังคม ที่มีความละเอียดอ่อนต่อกลุ่มเป้าหมายที่มีความหลากหลาย เปราะบาง และการ คำนึงถึงจริยธรรม ทางวิชาชีพ

Bio-psycho-social assessment the individual with regards to intrapersonal conditions and all social systems; design and practice of psychosocial counseling and therapy with applications of various theories and approaches e. g. psychodynamic theory, behavior therapy, cognitive- behavior therapy aiming at development of behavior personality, social skills that are sensitive to groups which are diverse and vulnerable with professional ethics.

สศ.612 การจัดการรายกรณีและการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์

3 (3-0-9)

SW612 Case Management and Empowerment in Social Work Practice

แนวคิด หลักการ วิธีการในการจัดการรายกรณีและการเสริมพลังอำนาจ การจัดทำแผนการให้ความช่วยเหลือ รายกรณี เครือข่ายและทรัพยากรทางสังคมในการให้ความช่วยเหลือรายกรณี

Concepts, principles and methods on case management and empowerment. The practical skill on individual-management plan, social networks and social resources management aiming to assist effective social work intervention as a case.

สศ.621 วิธีวิทยาการวิจัยทางสังคมสงเคราะห์ภายใต้กระบวนทัศน์ทางเลือก

3 (3-0-9)

SW621 Research Methodology in Social Work based on Alternative Paradigm

ปรัชญา กระบวนทัศน์สร้างสรรค์นิยม การออกแบบการวิจัย เครื่องมือ เทคนิค ทักษะ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ตีความ การสะท้อนไตร่ตรองประเด็นจริยธรรมการวิจัย และการเขียนรายงานผลการวิจัย

Philosophy, constructivism, research design, research tools, techniques and skills for data collection; data analysis and interpretation; reflexive and judgment on research ethics and writing on research report

สศ.622 การวิจัยเชิงปฏิบัติการในงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม

3 (3-0-9)

SW622 Action Research in Social Work and Social Welfare

ความหมาย หลักการ ลักษณะ รูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิง คุณภาพ การออกแบบการวิจัยอย่างมีส่วนร่วมระดับปฏิบัติงานและระดับนโยบาย การวิเคราะห์ข้อมูล การสะท้อน ไตร่ตรองประเด็นจริยธรรมการวิจัย และการนำเสนอผลการวิจัย

The definition, principles, structure and types of action research; all quantitative and qualitative research. The research design based on participation in practical level and policy level; data analysis, reflexive and judgment on reseach ethics; and presentation on research report.

สศ.631 การบริหารเชิงกลยุทธ์ในงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม

3 (3-0-9)

SW631 Strategic Management of Social Work and Social Welfare

แนวคิด ทฤษฎีการบริหารองค์การสวัสดิการสังคมแนวใหม่ ทฤษฎีการบริหารความเสี่ยงในงานสังคม สงเคราะห์และสวัสดิการสังคม การวิเคราะห์องค์การ การบริหารเชิงกลยุทธ์ กิจกรรมการบริหารเชิงกลยุทธ์

ประกอบด้วย การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ การวางแผนกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ เครื่องมือการบริหารเชิงกลยุทธ์ Balanced scorecard และ Benchmarking การพัฒนาองค์การสวัสดิการสังคมไปสู่มาตรฐานองค์การสวัสดิการสังคมในระดับนานาชาติ

Concepts and theories of new social welfare administration; strategic management process, strategic planning, strategy implementation, control and evaluation of strategy, strategic management tools for the development of social welfare organizations to achieve social welfare organization standards

สศ.632 การวิเคราะห์นโยบายและการวางแผนสวัสดิการสังคม 3 (3-0-9)

SW632 Policy Analysis and Planning in Social Welfare

วิเคราะห์กระบวนการนโยบายและการวางแผนสวัสดิการสังคม โดยประยุกต์ใช้แนวคิด ทฤษฎี รูปแบบและเทคนิคการวิเคราะห์ที่หลากหลาย ครอบคลุมทั้งเนื้อหาเชิงข้อเท็จจริง คุณค่าและการดำเนินการ วงจรของการกำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์สวัสดิการสังคม ตลอดจนกรณีศึกษาที่สำคัญ

Analysis of policy process and planning of social welfare by applying diverse concepts, theories and techniques that cover facts, values and implementation, policy cycle and Strategic Plan of Social Welfare; analysis of eminent case studies

สศ.641 แนวคิดการปฏิบัติงานกับกลุ่มเป้าหมายในงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม 3(3-0-9)

SW641 Practical Concept with Target Groups in Social Work and Social welfare

แนวคิด ทฤษฎี ในการปฏิบัติงานกับกลุ่มเป้าหมายทางสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมที่ได้รับผลกระทบหรือมีส่วนร่วมในการสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

Concepts and theory of social work practice and social welfare for all target groups whom are effected or able to be as a part of social change.

สศ.642 การสร้างเครื่องมือในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม 3 (3-0-9)

SW642 Practical-Tools Building in Social Work and Social Welfare

การออกแบบ ร่วมพัฒนาและสร้างรูปแบบและวิธีการในการปฏิบัติงานกับกลุ่มเป้าหมายในงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมที่แตกต่างหลากหลายด้วยกระบวนการวิจัยที่สอดคล้องเหมาะสมกับปัญหา ความต้องการและบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลง

Designing, developing, and creating the practical tools and methods work with target population of social work and social welfare that are corresponding to problems, needs and social transition to work with all diverse target groups.

สศ.671 การฝึกภาคปฏิบัติ 1 (300 ชั่วโมง) 3 หน่วยกิต

SW671 Field Work Practice I

การฝึกปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมตามวิธีวิทยาที่ศึกษา ด้วยการร่วมออกแบบ พัฒนา ประเด็นเชิงสถานการณ์ ดำเนินการด้วยโปรแกรมหรือกิจกรรมภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่สอดคล้องเหมาะสมกับปัญหา ความต้องการและบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลง ภายใต้จริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ

The fieldwork on social work practices, skills and social welfare by applying the concentration to design and develop the social issues under the participation of all related interdisciplinary and stakeholders to

establish the fieldwork project, program design or activities corresponding to the problems, needs and the social transition; based on professional ethics and conducts.

สค.672 การฝึกภาคปฏิบัติ 2 (500 ชั่วโมง)

6 หน่วยกิต

SW672 Field Work Practice II

การฝึกปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมตามวิธีวิทยาที่ศึกษา ด้วยการประยุกต์ใช้ ต่อยอดพัฒนาหรือขยายการทำงานกับกลุ่มเป้าหมาย ไปสู่การปฏิบัติงานเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

Fieldwork practice under supervision of a license social worker on social work and social welfare according to selected concentration; applying, advancing, developing or extend the intervention to all target groups aiming toward social change.

สค.800 วิทยานิพนธ์

12 หน่วยกิต

SW800 Thesis

ประยุกต์ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปริมาณหรือคุณภาพในการศึกษา เพื่อตอบคำถามการวิจัยในหัวข้อที่สนใจ โดยอาศัยปัญหา ปรากฏการณ์และทฤษฎีตามวิธีวิทยาและรูปแบบการปฏิบัติงานกับกลุ่มเป้าหมายและบริบททางสังคม ประกอบกับระเบียบวิธีการวิจัยที่ศึกษาเป็นแนวทางภายใต้การกำกับของคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ ผลงานการศึกษาค้นคว้าต้องยึดถือจรรยาบรรณทางการวิจัย และต้องได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์

The application of qualitative or quantitative research methodology for answering interested research questions based on problems, phenomenon, theories, and practices with target population and social contexts. The thesis requires concrete methodology, under supervision and guidance of the thesis committee, upholding the ethical guidelines, and must be published as guided by related criteria.

สค. 781 การค้นคว้าอิสระ

6 หน่วยกิต

SW 781 Independent Study

จัดทำข้อเสนอการวิจัยเพื่อตอบประเด็นปัญหาในวิธีวิทยาและรูปแบบการปฏิบัติงานกับกลุ่มเป้าหมายและบริบททางสังคมที่สนใจ โดยใช้ข้อมูลจากปรากฏการณ์ เป็นข้อเสนอตามระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพที่ถูกต้อง และทฤษฎีทางวิชาการเป็นแนวทางโดยอยู่ภายใต้การกำกับของคณะกรรมการจนสำเร็จเป็นรายงานการศึกษาค้นคว้าที่สมบูรณ์

Development of research proposal in respond to problematic issues regarding methodology and practice models for working with target population and interesting social context by using information from social phenomenon. The research proposal with appropriate qualitative or quantitative methodology as well as theories is proposed with guidance of the thesis committee until and final report is satisfied

4. องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม (การฝึกงาน หรือการฝึกปฏิบัติ)

4.1 มาตรฐานผลการเรียนรู้ของประสบการณ์ภาคสนาม

นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายตามบริบทในสังคม โดยสามารถเสนอโครงการในการปฏิบัติงานตามวิธีวิทยาที่ศึกษาอย่างสอดคล้องกับหน่วยงาน (setting) หรือพื้นที่ที่ฝึกภาคปฏิบัติ และสามารถเชื่อมโยงศาสตร์ความรู้เข้าสู่การปฏิบัติ จนเกิดความชำนาญและทักษะในการปฏิบัติงานได้ทั้งการปฏิบัติงานเชิงคลินิก การวิจัย และพัฒนาเชิงนโยบาย และการบริหาร รวมถึงการสะท้อนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการฝึกภาคปฏิบัติเป็นรายงานการศึกษา และมีผลการฝึกภาคปฏิบัติในสนาม โดยการประเมินทั้งอาจารย์นิเทศงานภาคสนาม และอาจารย์นิเทศงานใน

ค ๓

โดยประเมินตามระดับคะแนน ตั้งแต่ ฝึกผ่าน (S), ฝึกผ่านอย่างมีเงื่อนไข, และฝึกไม่ผ่าน (U)

4.2 ช่วงเวลา

ภาคฤดูร้อน ของ ปีการศึกษาที่ 1

ภาคการศึกษาที่ 1 ของปีการศึกษาที่ 2

4.3 การจัดเวลาและตารางสอน

ตามรายวิชา สค.671 การฝึกภาคปฏิบัติ 1 และ สค.672 การฝึกภาคปฏิบัติ 2 โดยฝึกปฏิบัติการเพื่อหาความรู้ความชำนาญ และประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ในงานสังคมสงเคราะห์คลินิก การวิจัยทางสังคมสงเคราะห์ และการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม ในหน่วยงานด้านสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม ภายใต้การควบคุมของอาจารย์นิเทศฝึกภาคปฏิบัติ (ฝึกภาคสนาม 300 ชั่วโมง) ตลอดภาคฤดูร้อน ของปีการศึกษาที่ 1 และ ฝึกภาคสนาม 500 ชั่วโมง ตลอดภาคการศึกษาที่ 1 ของปีการศึกษาที่ 2) เป็นระยะเวลาทั้งสิ้นประมาณ 7 เดือน คือ ฝึกภาคปฏิบัติ 1 ในช่วงเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม และฝึกภาคปฏิบัติ 2 ในช่วงเดือน สิงหาคม - ธันวาคม

การฝึกภาคปฏิบัติ 1 เป็นการพัฒนาโครงการฝึกภาคปฏิบัติ ผ่านการวิเคราะห์สถานการณ์ทางสังคมหรือการเปลี่ยนแปลงสังคมซึ่งกระทบต่อสวัสดิภาพ คุณภาพชีวิตและความมั่นคงทางสังคมของกลุ่มเป้าหมาย โดยการออกแบบโปรแกรม-กิจกรรมในการปฏิบัติงานตามวิธีวิทยาทางสังคมสงเคราะห์ที่ศึกษา เพื่อใช้ในการฝึกปฏิบัติงานกับกลุ่มเป้าหมายทางสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม ตามขอบเขตงานที่หน่วยงานหรือพื้นที่ที่ฝึกปฏิบัติ นั้น โดยอยู่ภายใต้การพิจารณาของกรรมการประจำหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิตและอาจารย์นิเทศฝึก โดยมีกระบวนการและการดำเนินกิจกรรมการฝึกภาคปฏิบัติ คือ

- การดูงาน
- การศึกษาองค์กรและแนวทางในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ แนวการวิจัย และการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคมของหน่วยงานหรือบริบทในการฝึกภาคปฏิบัติ
- การกำหนดประเด็นการฝึกที่เชื่อมโยงกับงานสังคมสงเคราะห์ หรืองานสวัสดิการสังคมร่วมกับกลุ่มเป้าหมายและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกๆระดับ
- นำเสนอเป็นโครงการฝึกภาคปฏิบัติ ขอบเขตของการฝึกภาคปฏิบัติ โปรแกรมหรือกิจกรรมในการดำเนินงาน และฝึกปฏิบัติการตามขอบเขตการฝึกภาคปฏิบัติที่กำหนดไว้

ทั้งนี้ โครงการฝึกภาคปฏิบัติ จะกำหนดขอบเขตการฝึกภาคปฏิบัติอย่างชัดเจน โดยต้องกำหนดกระบวนการฝึกที่ทำให้มั่นใจว่า วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้จะบรรลุได้โดยแยกจากผลสำเร็จของ

งานที่นักศึกษารับผิดชอบ ตามวิธีวิทยา และกลุ่มเป้าหมายหรืองานสวัสดิการสังคมที่สอดคล้องกับองค์กร
นั้นๆ

- รับผิดชอบในการสัมมนาการฝึกภาคปฏิบัติร่วมกับอาจารย์นิเทศฝึกภาคสนามและ
อาจารย์นิเทศฝึกในคณะ สัปดาห์ละ 6 ชม.

วัตถุประสงค์ในการฝึกภาคปฏิบัติ 1 เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจอย่างลุ่มลึกใน
วิธีวิทยาทางสังคมสงเคราะห์ที่ศึกษา โดยนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาโปรแกรม กิจกรรมการดำเนินงาน
ซึ่งเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์โครงสร้างของหน่วยงานและกลไก
การปฏิบัติงานของหน่วยงานด้านสังคมสงเคราะห์/ สวัสดิการสังคม เพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงของความรู้
ทางวิชาการ สู่อำนาจปฏิบัติงานจริง

การฝึกภาคปฏิบัติ 2 เป็นการฝึกภาคปฏิบัติซึ่งผู้เรียนสะท้อนและสังเคราะห์ข้อค้นพบหรือ
สิ่งที่เรียนรู้จากการฝึกภาคปฏิบัติ 1 เพื่อปรับปรุง ต่อยอด ขยาย เปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาแนวทาง
การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมให้บรรลุสู่การมีสวัสดิภาพ คุณภาพชีวิตที่ดีและ
มีความมั่นคงทางสังคม ตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายทางสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม
โดยผ่านการนำและประยุกต์ใช้ความรู้ ทฤษฎี หลักการ วิธีการ และเทคนิคการทำงาน จนเกิดทักษะทาง
ปัญญา ทักษะในการคิด วิเคราะห์ ในสภาวะการณ์ได้อย่างสอดคล้องและมีประสิทธิภาพ ตามลักษณะของ
กลุ่มเป้าหมาย รวมทั้ง เกิดการเสริมสร้างทักษะอย่างหลากหลายตามวิธีวิทยาที่สนใจ จนเกิดความชำนาญ
เชิงวิชาชีพทางสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติงานกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ รวมถึงเชื่อมโยงและประสาน
ความสัมพันธ์ที่ดีกับทีมสหวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างการเป็นนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพได้อย่างมีคุณภาพ
อันมีผลให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อผู้ใช้บริการในฐานะของมนุษย์คนหนึ่งที่ต้องได้รับการเคารพอย่างเท่าเทียมกัน
และเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งซึ่งต่อการทำงานสังคมสงเคราะห์/ สวัสดิการสังคม

5. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ

5.1 คำอธิบายโดยย่อ

นักศึกษา ศึกษาค้นคว้า นำเสนอและสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์/ การค้นคว้าอิสระ และ
ดำเนินการวิจัยหรือค้นคว้าอิสระ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์/ การค้นคว้าอิสระ
ตามกระบวนการที่ได้รับอนุมัติ อันก่อให้เกิดองค์ความรู้ด้านสังคมสงเคราะห์คลินิก ด้านการวิจัยทางสังคม
สงเคราะห์ และด้านการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม แล้วนำเสนอสอบวิทยานิพนธ์/ การค้นคว้า
อิสระ กรณีที่ทำวิทยานิพนธ์ ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์หรือ
อย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติ หรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศ
สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่องหลักเกณฑ์การพิจารณา
วารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ หรือนำเสนอต่อที่ประชุมวิชาการ โดยบทความ
ที่นำเสนอฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ
(Proceedings) กรณีการค้นคว้าอิสระ ต้องได้รับการเผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่สืบค้นได้

5.2 มาตรฐานผลการเรียนรู้

5.2.1 มีความรู้ ความสามารถในการสร้างงานวิจัยและวิธีการวิจัย

5.2.2 ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนา
การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์คลินิก เกิดความรู้ใหม่จากการวิจัยทางสังคมสงเคราะห์ และเป็นประโยชน์
ในการพัฒนาการบริหารและนโยบายในองค์การสวัสดิการสังคม

5.3 ช่วงเวลา

วิทยานิพนธ์	ภาคการศึกษาที่ 2 และ ภาคฤดูร้อน ของปีการศึกษาที่ 2
การค้นคว้าอิสระ	ภาคการศึกษาที่ 2 ของปีการศึกษาที่ 2

5.4 จำนวนหน่วยกิต

วิทยานิพนธ์	12 หน่วยกิต
การค้นคว้าอิสระ	6 หน่วยกิต

5.5 ข้อกำหนดการทำวิทยานิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ และการสอบประมวลความรู้

5.5.1 การทำวิทยานิพนธ์ (แผน ก แบบ ก2)

(1) นักศึกษาจะลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ได้เมื่อศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ภาคการศึกษาปกติ มีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 27 หน่วยกิต โดยมีค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 และสอบประมวลความรู้ให้ไ้ระดับ P (ผ่าน)

(2) ก่อนการสอบวิทยานิพนธ์นักศึกษาต้องได้อักษร P (ผ่าน) ในความรู้ด้านภาษาต่างประเทศที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

(3) นักศึกษาต้องทำวิทยานิพนธ์เป็นภาษาไทย กรณีทำวิทยานิพนธ์เป็นภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ต้องได้รับการอนุมัติจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

(4) หลังจากจดทะเบียนทำวิทยานิพนธ์แล้ว นักศึกษาต้องเสนอเค้าโครงวิทยานิพนธ์ต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตร เพื่อให้คณบดีแต่งตั้ง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อทำหน้าที่แนะนำการเขียนวิทยานิพนธ์ให้แก่นักศึกษา

(5) เมื่อนักศึกษาจัดทำเค้าโครงวิทยานิพนธ์เสร็จแล้ว ให้คณบดีแต่งตั้งคณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ อย่างน้อย 3 คน ประกอบด้วยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่เป็นอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย และผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมหาวิทยาลัยเพื่อร่วมกันสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ โดยมีคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์ของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

(6) การสอบวิทยานิพนธ์จะต้องมีกรรมการสอบครบทุกคน จึงจะถือว่าการสอบนั้นมีผลสมบูรณ์ถ้ากรรมการไม่ครบ ให้เลื่อนการสอบออกไป ในกรณีที่มีความจำเป็นอาจเปลี่ยนกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ใหม่ หรือแต่งตั้งเพิ่มเติมได้

(7) หลักเกณฑ์และวิธีการสอบวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามระเบียบและข้อบังคับของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

(8) การวัดผลวิทยานิพนธ์ให้แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับ S (ใช้ได้) และระดับ U (ใช้ไม่ได้) โดยวิทยานิพนธ์ที่ได้รับระดับ S จะต้องได้มติเป็นเอกฉันท์จากคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

5.5.2 การค้นคว้าอิสระ (แผน ข)

(1) นักศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโท แผน ข จะลงทะเบียนการค้นคว้าอิสระได้เมื่อศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ภาคการศึกษาปกติ มีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 27 หน่วยกิต โดยได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 และมีคุณสมบัติครบตามเงื่อนไขของหลักสูตร

(2) นักศึกษาต้องทำการค้นคว้าอิสระเป็นภาษาไทย กรณีทำการค้นคว้าอิสระเป็นภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ต้องได้รับการอนุมัติจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

(3) หลังจากจดทะเบียนทำการค้นคว้าอิสระแล้ว นักศึกษาต้องเสนอเค้าโครงการค้นคว้าอิสระ ต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตร เพื่อให้คณบดีคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์แต่งตั้ง อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อทำหน้าที่แนะนำการเขียนการค้นคว้าอิสระ

(4) เมื่อนักศึกษาจัดทำเค้าโครงการค้นคว้าอิสระเสร็จแล้วให้คณบดีแต่งตั้งคณะกรรมการสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระ อย่างน้อย 2 คน ซึ่งจะต้องประกอบด้วยอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระที่เป็นอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเพื่อร่วมกันสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระ โดยมีคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

(5) การสอบการค้นคว้าอิสระจะต้องมีกรรมการสอบครบทุกคน จึงจะถือว่าการสอบนั้นมีผลสมบูรณ์ถ้ากรรมการไม่ครบ ให้เลื่อนการสอบออกไป ในกรณีที่มีความจำเป็นอาจเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระใหม่ หรือแต่งตั้งเพิ่มเติมได้

(6) การวัดผลการค้นคว้าอิสระ ให้เป็นค่าระดับ S ซึ่งต้องได้มติเป็นเอกฉันท์จากคณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

5.5.3 การสอบประมวลความรู้

(1) การสอบประมวลความรู้เป็นการสอบข้อเขียนและสอบปากเปล่า

(2) นักศึกษาทั้งแผน ก แบบ ก 2 และ แผน ข ต้องสอบประมวลความรู้ และมีสิทธิสอบประมวลความรู้ได้เมื่อสอบผ่านการศึกษาวิชาแกน (12 หน่วยกิต) วิชาเฉพาะวิธีวิทยา (6 หน่วยกิต) และการฝึกภาคปฏิบัติ (9 หน่วยกิต) รวมหน่วยกิต 27 หน่วยกิต และต้องได้คะแนนเฉลี่ยสะสมก่อนสอบประมวลความรู้ไม่ต่ำกว่า 3.00

(3) หลักสูตรจะเปิดสอบประมวลความรู้ ซึ่งเป็นการสอบข้อเขียนและสอบปากเปล่า ปีการศึกษาละ 3 ครั้ง โดยคณบดีคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบประมวลความรู้

ครั้งที่ 1 เดือนธันวาคม ถึง เดือนมกราคม

ครั้งที่ 2 เดือนมีนาคม ถึง เดือนเมษายน

ครั้งที่ 3 เดือนมิถุนายน ถึง เดือนกรกฎาคม

(4) นักศึกษาจะต้องสอบประมวลความรู้ให้ได้ระดับ P (ผ่าน) ภายใน 3 ครั้ง มิฉะนั้นจะถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา

5.6 การเตรียมการ

หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือด้านวิชาการ ตลอดจนการเลือกหัวข้อวิทยานิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ และกระบวนการทำงานวิจัยในทุกขั้นตอน ให้คำแนะนำนักศึกษา เกี่ยวกับการจัดทำบทความตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ตามเงื่อนไขการสำเร็จการศึกษา

5.7 กระบวนการประเมินผล

กระบวนการประเมินผลในการทำวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ จะดำเนินการภายใต้การบริหารจัดการ และการทวนสอบมาตรฐานจากคณะกรรมการหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ สนับสนุนโดยภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ งานวิชาการ งานบริการ การศึกษา สำนักงานเลขานุการ โดยมีกระบวนการประเมิน และผู้ประเมินตามลำดับดังนี้

5.7.1 การประเมินผลร่างเค้าโครงวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาหลักซึ่งเป็นอาจารย์ภายในคณะและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญภายนอกสถาบัน

5.7.2 การประเมินผลเค้าโครงวิทยานิพนธ์/ การค้นคว้าอิสระ จากการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์/ การค้นคว้าอิสระ โดยคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วย คณาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันที่มีคุณวุฒิตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร

5.7.3 การประเมินความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ เมื่อนักศึกษาได้ลงทะเบียนวิทยานิพนธ์/ การค้นคว้าอิสระให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ประเมินความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์/ การค้นคว้าอิสระ และเมื่อสิ้นภาคการศึกษาให้รายงานและส่งผลการประเมินความก้าวหน้าให้คณบดีเพื่อจัดส่งให้สำนักงานทะเบียนนักศึกษาบันทึกผลไว้ในใบแสดงผลการศึกษาเป็นรายภาคการศึกษาหลักเกณฑ์การประเมินความก้าวหน้าให้เป็นไปตามประกาศของแต่ละคณะ/ หลักสูตร ทั้งนี้ต้องประกาศให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า

5.7.4 การประเมินผลวิทยานิพนธ์/ การค้นคว้าอิสระ โดยการสอบวิทยานิพนธ์/ การค้นคว้าอิสระฉบับสมบูรณ์ โดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์/ การค้นคว้าอิสระ เพื่อประเมินผลคุณภาพของวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปรับแก้ไขวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระเป็นครั้งสุดท้าย

5.7.5 การประเมินผลบทความจากวิทยานิพนธ์ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และที่ปรึกษาร่วม ก่อนส่งบทความตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงาน หรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceedings) ตามเงื่อนไขการจบการศึกษา (สำหรับนักศึกษาแผน ก)

5.7.6 นักศึกษาที่สอบวิทยานิพนธ์/ การค้นคว้าอิสระ ไม่ว่าจะมีส่วนแก้ไขตามความเห็นของคณะกรรมการสอบหรือไม่ก็ตาม และเป็นนักศึกษาที่ได้หน่วยกิตครบตามข้อกำหนดของหลักสูตร ต้องส่งเล่มฉบับสมบูรณ์ให้คณะภายใน 1 ภาคการศึกษาถัดไป โดยระยะเวลาการศึกษารวมต้องไม่เกินระยะเวลาตลอดหลักสูตรกำหนดไว้ในข้อบังคับ

หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษา

1. กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)

การวัดผล ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 33, 46, 48, 55, 60, 69-74, 80-81

2. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา

2.1 การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษายังไม่สำเร็จการศึกษา

การทวนสอบผลการเรียนรู้แต่ละรายวิชาของหลักสูตรสามารถทวนสอบได้หลายวิธี เช่น ทวนสอบจากการทำรายงาน การสอบข้อเขียน สอบปากเปล่า การฝึกภาคปฏิบัติ ทั้งนี้กระบวนการทวนสอบแต่ละรายวิชาอาจแตกต่างกันขึ้นอยู่กับลักษณะและวัตถุประสงค์ของแต่ละรายวิชา นอกจากนี้ยังกำหนดให้มีการสอบประมวลความรู้โดยการสอบข้อเขียน สอบปากเปล่า การสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์/ การค้นคว้าอิสระ และสอบวิทยานิพนธ์/ การค้นคว้าอิสระฉบับสมบูรณ์ ซึ่งการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในแต่ละขั้นตอน จะดำเนินการโดยอาจารย์ประจำวิชา อาจารย์ที่ปรึกษา คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ และคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต

2.2 การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจากนักศึกษาสำเร็จการศึกษา

การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจากนักศึกษาสำเร็จการศึกษาเพื่อนำมาปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย

2.2.1 การตรวจสอบความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ทั้งโดยการสัมภาษณ์ หรือแบบสอบถาม

2.2.2 การประเมินตำแหน่ง หน้าที่การงาน และ/หรือ ความก้าวหน้าในสายงานของบัณฑิต โดยแบบสอบถาม

2.2.3 การประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ประเมินหลักสูตร และ/หรือ อาจารย์พิเศษต่อความพร้อมของนักศึกษาในการเรียนและการวิจัย และคุณสมบัติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบวกรับปริญญา และการพัฒนาองค์ความรู้ของนักศึกษา

3. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

3.1 แผน ก แบบ ก 2

3.1 ได้ศึกษาลักษณะวิชาต่างๆ ครบตามโครงสร้างหลักสูตร และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 39 หน่วยกิต

3.2 ได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 (จากระบบ 4 ระดับคะแนน)

3.3 สอบผ่านการสอบประมวลความรู้

3.4 เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่คณะแต่งตั้ง และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

3.5 ต้องได้ระดับ P (ผ่าน) ในการสอบภาษาต่างประเทศตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด หรือศึกษาและสอบผ่านวิชา มธ. 005 ภาษาอังกฤษ 1 และ มธ. 006 ภาษาอังกฤษ 2

3.6 ต้องได้ระดับ S (ใช้ได้) ในการสอบวิทยานิพนธ์ และนำเสนอวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ตามประกาศมหาวิทยาลัยว่าด้วยวิทยานิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระ

3.7 ผลงานวิทยานิพนธ์ หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ หรือนำเสนอต่อที่ประชุมวิชาการ โดยบทความที่นำเสนอฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings) ดังกล่าว

3.8 ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่น ๆ ตามที่คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และหลักสูตรกำหนด

3.9 ชำระหนี้สินทั้งหมดต่อมหาวิทยาลัยครบถ้วนแล้ว

3.2 แผน ข

3.1 ได้ศึกษาลักษณะวิชาต่างๆ ครบตามโครงสร้างหลักสูตร และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 39 หน่วยกิต

3.2 ได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 (จากระบบ 4 ระดับคะแนน)

3.3 สอบผ่านการสอบประมวลความรู้

3.4 เสนอรายงานการค้นคว้าอิสระและสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่คณะแต่งตั้ง และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

3.5 ต้องได้ระดับ P (ผ่าน) ในการสอบภาษาต่างประเทศตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด หรือศึกษาและสอบผ่านวิชา มธ. 005 ภาษาอังกฤษ 1 และ มธ. 006 ภาษาอังกฤษ 2

3.6 ต้องได้ระดับ S (ใช้ได้) ในการสอบการค้นคว้าอิสระ และนำเสนอรายงานการค้นคว้าอิสระฉบับสมบูรณ์ ตามประกาศมหาวิทยาลัยว่าด้วยวิทยานิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระ

3.7 รายงานการค้นคว้าอิสระ หรือส่วนหนึ่งของรายงานการค้นคว้าอิสระต้องได้รับการเผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่สืบค้นได้

3.8 ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่น ๆ ตามที่คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และหลักสูตรกำหนด

3.9 ชำระหนี้สินทั้งหมดต่อมหาวิทยาลัยครบถ้วนแล้ว